

STEDENFONDS 2008 - 2013

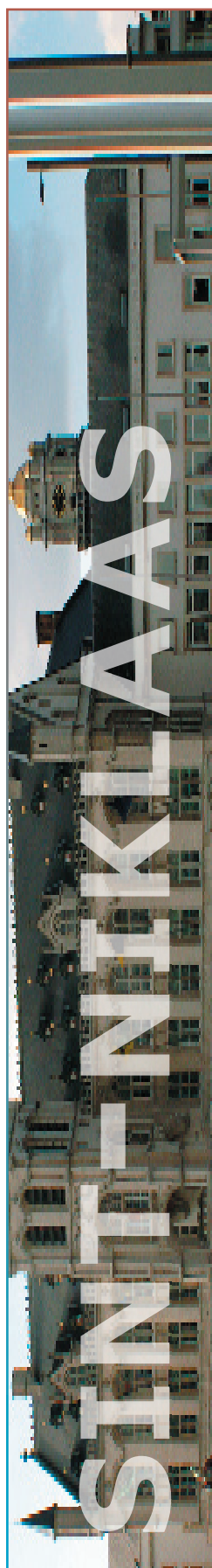
maatschappelijke effecten en indicatoren

STUDIEDIENST VAN DE VLAAMSE REGERING
TEAM STEDENBELEID

SINT-NIKLAAS

UPDATE 2010

INHOUDSTAFEL

Inleiding	1
1 Maatschappelijke effecten	2
2 Gekozen indicatoren	2
3 Opvolgen na te streven evoluties stedelijke omgeving	3
4 Invulling indicatoren	4
4.1 Sint-Niklaas is een aantrekkelijke en betaalbare woonstad	4
4.2 Duurzaam vervoer en de verkeersleefbaarheid zijn toegenomen	11
4.3 De betrokkenheid van de burger bij het beleid van stad en wijk is verhoogd	14
4.4 De participatie aan en de tevredenheid over het cultuur en vrijetijdsaanbod is verhoogd	16
4.5 De economische bedrijvigheid en tewerkstelling is versterkt	19
Synthesebeeld	23

INLEIDING

In het kader van het Vlaamse stedenbeleid zijn in de beleidsovereenkomsten van het Stedenfonds tussen de Vlaamse Gemeenschap, de 13 centrumsteden en de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) een aantal maatschappelijke effecten voorzien waarmee de betrokken steden en de VGC aangeven welke veranderingen en evoluties ze in de stedelijke omgeving gedurende de loop van de beleidsovereenkomst (2008-2013) willen stimuleren en realiseren.

De Studiedienst van de Vlaamse Regering en het team Stedenbeleid ondersteunden de steden bij het formuleren van deze maatschappelijke effecten en de keuze van de indicatoren om deze ontwikkelingen op te volgen.

Het eerste rapport verscheen in 2008. Voor u ligt de tweejaarlijkse update: dit rapport geeft een overzicht van de beoogde maatschappelijke effecten en vult – waar mogelijk – deze ook in. De vele cijfers lokken dikwijls vragen uit naar meer synthetische indicatoren of een bundeling van indicatoren, die in één oogopslag aangeven wat er op een bepaald domein aan de hand is.

Twee soorten figuren zijn opgenomen: momentopnames en evoluties. Bij een momentopname wordt de situatie op een bepaald ogenblik geschetst. Evoluties geven aan hoe situaties verschuiven en veranderen.

Het opvolgen van maatschappelijke effecten aan de hand van indicatoren is geen beleidsevaluatie als dusdanig. Door duidelijk aan te geven wat men juist beoogt, wordt het beleid wel iets transparanter. De indicatoren volgen eerder globale stedelijke ontwikkelingen op en zijn niet rechtstreeks gekoppeld aan prestaties en acties van de overheid. Deze prestaties en acties worden opgevolgd in het kader van de operationele doelstellingen die opgenomen zijn in de beleidsovereenkomsten. De indicatoren zijn niet bruikbaar om causale verbanden te leggen tussen overheidsoptreden en maatschappelijke ontwikkelingen. Tal van factoren waarop de overheid geen of minder greep heeft, kunnen deze ontwikkelingen mee hebben beïnvloed of rechtstreeks hebben bepaald. In een stedelijke context zijn heel wat actoren actief en stedelijke ontwikkelingen worden ook beïnvloed door de externe omgeving waarbij ook de algemene economische ontwikkeling, het beleid van andere overheden en de verschuivingen in maatschappelijke opvattingen een cruciale rol kunnen spelen.

Voor de keuze van de indicatoren is zoveel mogelijk gebruik gemaakt van de Stadsmonitor.

De Studiedienst van de Vlaamse Regering en het team Stedenbeleid hebben het op zich genomen de gekozen indicatoren de volgende jaren op te volgen en daarover te rapporteren aan de steden.

*Hilde Schelfaut
Coördinator Stedenfonds rapportage
(maatschappelijke effecten & indicatoren)*

1. De stad Sint-Niklaas schuift volgende maatschappelijke effecten als prioritaire evoluties in de stedelijke omgeving naar voren

1. **ME1:** Sint-Niklaas is een aantrekkelijke en betaalbare woonstad
2. **ME2:** Duurzaam vervoer en verkeersleefbaarheid zijn toegenomen
3. **ME3:** De betrokkenheid van de burger bij het beleid van stad en wijk is verhoogd
4. **ME4:** De participatie aan en de tevredenheid over het cultuur- en vrijetijdsaanbod is verhoogd
5. **ME5:** De economische bedrijvigheid en tewerkstelling is versterkt

2. De stad Sint-Niklaas zal deze maatschappelijke effecten opvolgen aan de hand van volgende indicatoren

1. Sint-Niklaas is een aantrekkelijke en betaalbare woonstad

Indicatoren:

- migratiesaldo jonge gezinnen (30-39j, 0-9j)
- migratiesaldo jonge volwassenen (18-24j, 25- 29j)

- betaalbaarheidsratio
- aandeel inwoners dat recht heeft op een sociale huurwoning, maar aangewezen is op de private huurmarkt (nog te ontwikkelen indicator)
- woonquote sociale huisvesting (nog te ontwikkelen indicator)
- afbetalingsmoeilijkheden in de eigendomssector
- aandeel sociale huurwoningen per 1000 inwoners
- kandidaten voor sociale huurwoningen die in de stad wonen, willen wonen

2. Duurzaam vervoer en verkeersleefbaarheid zijn toegenomen

Indicatoren:

- synthese Indicator: verplaatsing vrije tijd met duurzaam vervoer
- synthese Indicator: verplaatsing woon/werk/school met duurzaam vervoer

- verkeersslachtoffers per 10.000 inwoners
- agressief verkeersgedrag
- geluidsoverlast verkeer
- onaangepaste snelheid verkeer in de buurt

3. De betrokkenheid van de burger bij het beleid van stad en wijk is verhoogd

Indicatoren:

- actieve betrokkenheid op buurtniveau
- aandeel van de inwoners dat zich voldoende geïnformeerd voelt door de stad
- vertrouwen in de stedelijke overheid
- aandeel van de inwoners dat vindt dat het stadsbestuur de inwoners voldoende raadpleegt
- bereidheid burger deelname beleid

4. De participatie aan en de tevredenheid over het cultuur- en vrijetijdsaanbod is verhoogd

Indicatoren:

- participatie sport
- participatie cultuur
- participatie verenigingsleven
- tevredenheid aanbod cultuur, vrije tijd en sport & recreatie

5. De economische bedrijvigheid en tewerkstelling zijn versterkt

Indicatoren:

- werkzaamheidsgraad
- werkgelegenheidsgraad (wordt vervangen door de indicator jobratio)
- oprichtingsratio ondernemingen
- uittredingsratio ondernemingen
- overlevingsgraad ondernemingen
- economische specialisatie
- nettojobcreatie

3. Opvolgen na te streven evoluties stedelijke omgeving

Grafische voorstelling

Twee soorten figuren/tabellen zijn opgenomen: momentopnames en evoluties. Bij een momentopname wordt de situatie op een bepaald ogenblik geschetst. Evoluties geven aan hoe situaties verschuiven en veranderen. Er is gebruik gemaakt van centrale indicatoren, dit zijn indicatoren geactualiseerd via centrale databanken, en van de indicatoren van de survey Stadsmonitor 2008.

Aan de hand van de centrale indicatoren zijn evoluties in beeld gebracht, meestal in combinatie met de gemiddelde score van 13 centrumsteden.

Aan de hand van de resultaten van de survey Stadsmonitor 2008 zijn momentopnames in beeld gebracht. Bij de momentopname van de survey-indicatoren (nulmeting 2008) werken we met grafieken waarin de maximale score en de minimale score van één van de centrumsteden, de score van de stad Sint-Niklaas en de gemiddelde score van de 13 centrumsteden worden voorgesteld. Bovendien wordt aangegeven voor welke indicatoren Sint-Niklaas significant afwijkt van het gemiddelde van de 13 centrumsteden. Dit wil zeggen dat we voor 95% zeker zijn dat het verschil niet berust op toeval en dat de score voor Sint-Niklaas significant afwijkt van de gemiddelde score (95% betrouwbaarheidsinterval).

De resultaten van de survey Stadsmonitor 2008 (schriftelijke bevraging) zijn niet vergelijkbaar met 2004 en 2006 (telefonische bevraging). Telefonische bevragingen gebaseerd op enkel vaste telefoonlijnen, laten niet langer toe representatieve uitspraken te doen. Vandaar de overstap naar een schriftelijke bevraging of een postenquête. Dit heeft effect op de resultaten. Respondenten reageren kritischer als ze anoniem kunnen antwoorden. Wat wel nog kan, zijn de relatieve posities of de rangordes van de steden vergelijken in de metingen 2004, 2006 en 2008.

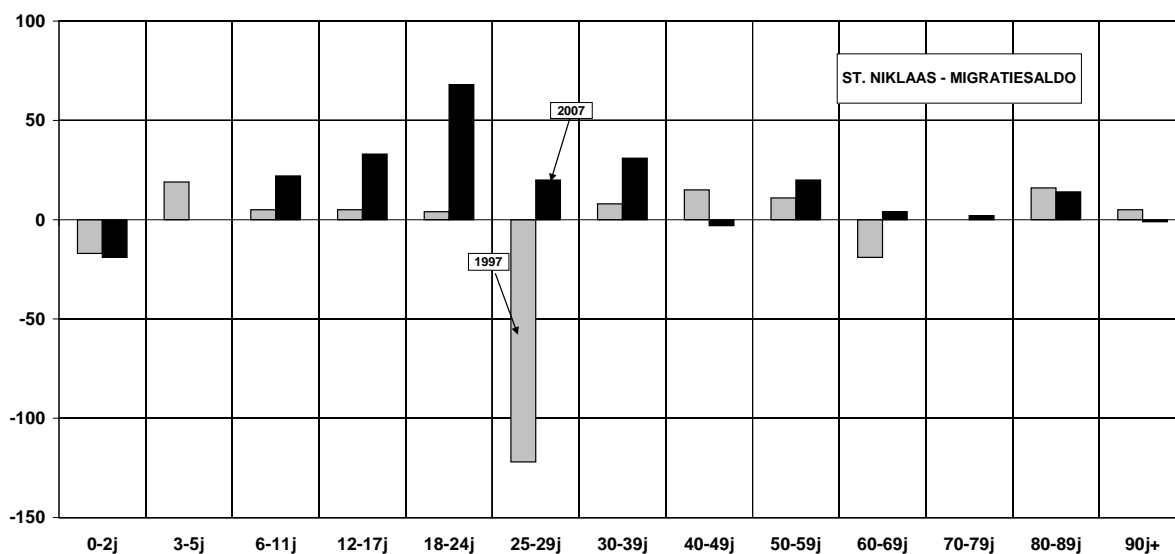
4. Invulling indicatoren

4.1. Sint-Niklaas is een aantrekkelijke en betaalbare woonstad

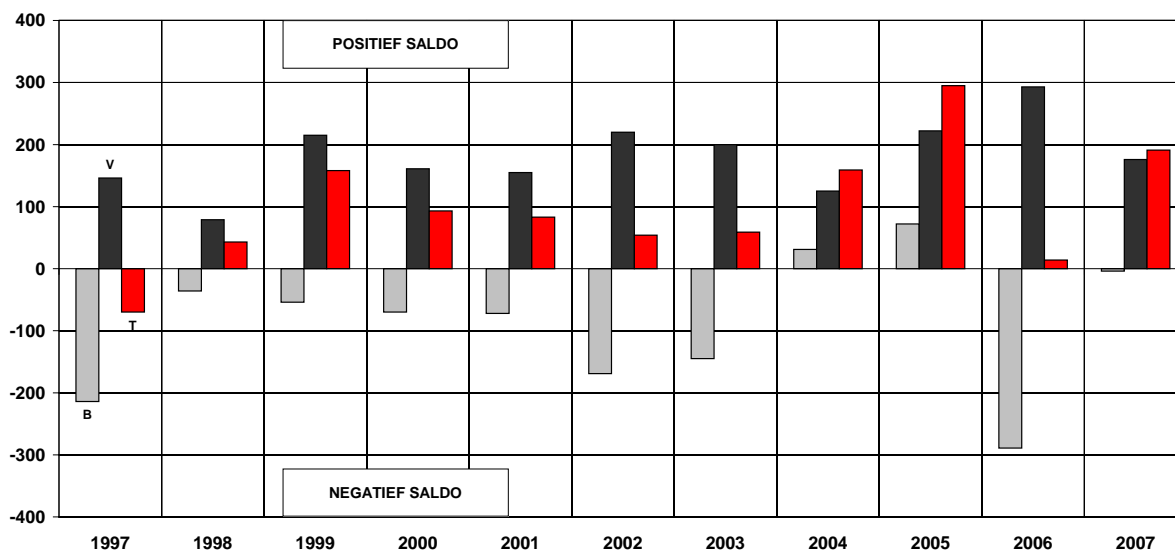
Indicatoren:

- migratiesaldo jonge gezinnen (30-39j, 0-9j), jonge volwassenen (18-24j, 25-29j)
Def: het verschil tussen de totale inwijking en de totale uitwijking in absolute aantallen naar leeftijdscategorieën
Bron: ADSEI, Studiedienst Vlaamse Regering, bevolkingskubussen
- betaalbaarheidsratio
Def: verhouding van de gemiddelde verkoopprijs in vastgoed tot het mediaaninkomen*: bijvoorbeeld een cijfer van 5 voor een appartement wil zeggen dat er 5 mediaaninkomens nodig zijn om één appartement te kopen.
Bron: teller: vastgoedprijzen ADSEI; noemer: fiscale inkomens FOD Financiën
Mediaaninkomen per aangifte*: het inkomen verbonden aan de aangifte die zich bevindt in het midden van de reeks wanneer de aangiften geklasseerd worden naar inkomen.
- aandeel inwoners dat recht heeft op een sociale huurwoning, maar aangewezen is op de private huurmarkt (nog te ontwikkelen indicator)
- woonquote sociale huisvesting (nog te ontwikkelen indicator)
- betalingsmoeilijkheden bij huisvesting
Def: aandeel (%) van de inwoners dat regelmatig problemen heeft om de woonkosten te betalen.
Woonkosten staan voor de 'naakte' woonkosten, namelijk de huur of de afbetaling op de lening (dus geen energie- of andere vaste woonkosten).
Bron: survey Stadsmonitor 2008
- aandeel sociale huurwoningen per 1000 inwoners
Def: het gaat hier om het patrimonium van de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen, al dan niet samen met haar Sociale Huisvestingsmaatschappijen uitgedrukt in aandeel per 1000 inwoners
Bron: VMSW
- kandidaten voor sociale huurwoningen die in de stad wonen, willen wonen
Def: aantal kandidaten (uit de stad) op de wachtlijst voor een sociale huurwoning in de stad
Bron: VMSW

Figuur 1: Migratiesaldo naar leeftijd (1997-2007, in volumes)

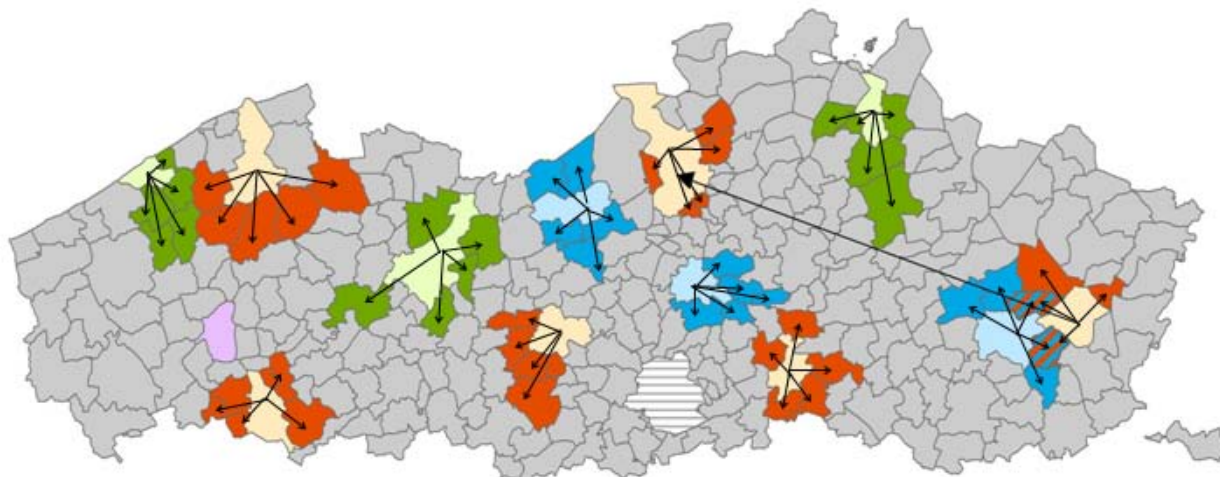
**Figuur 2: Migratiesaldo naar nationaliteit (1997-2007, in volumes)
(B= Belgen, V= Vreemdelingen = (niet-Belgen), T= Totaal)**

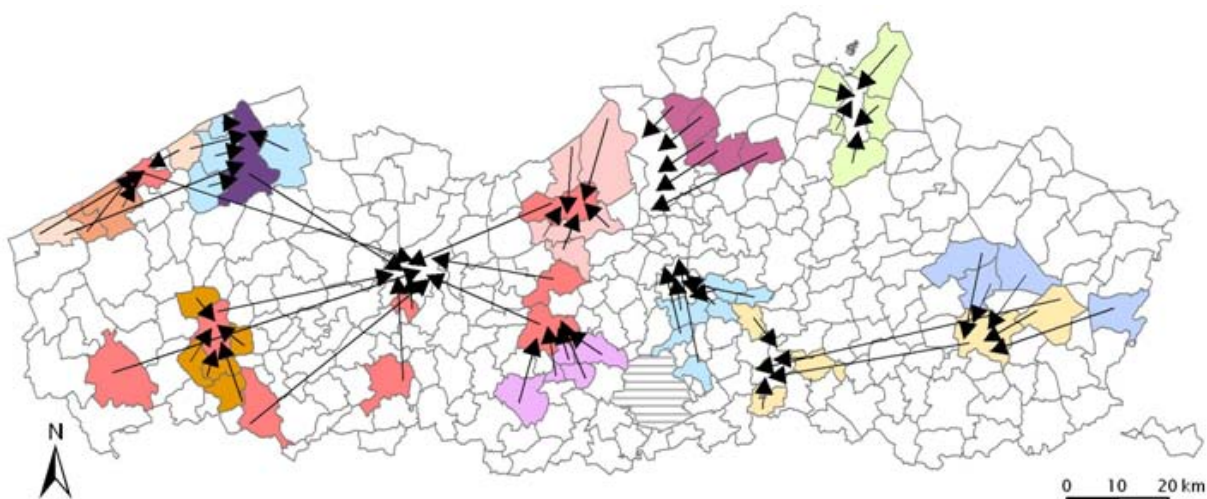
Tabel 1: Natuurlijke loop van de bevolking: Natuurlijke groei, migratiesaldo en totale groei in Sint-Niklaas (1999-2007)

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Natuurlijke groei (geboorten minus sterftes)	2	67	-27	30	-19	21	112	119	94
Migratiesaldo	158	93	83	54	59	159	295	14	191
Totale groei	160	160	56	84	40	180	407	133	285

Figuur 3: Intern migratiesaldo, leeftijdsgroep (30-39j, 0-9j) jonge gezinnen, top 5 van gemeenten van bestemming, gemiddelde 2000-2006

Figuur 4: Intern migratiesaldo, leeftijdsgroep (18-25j), top 5 van gemeenten van herkomst, gemiddelde 2000-2006

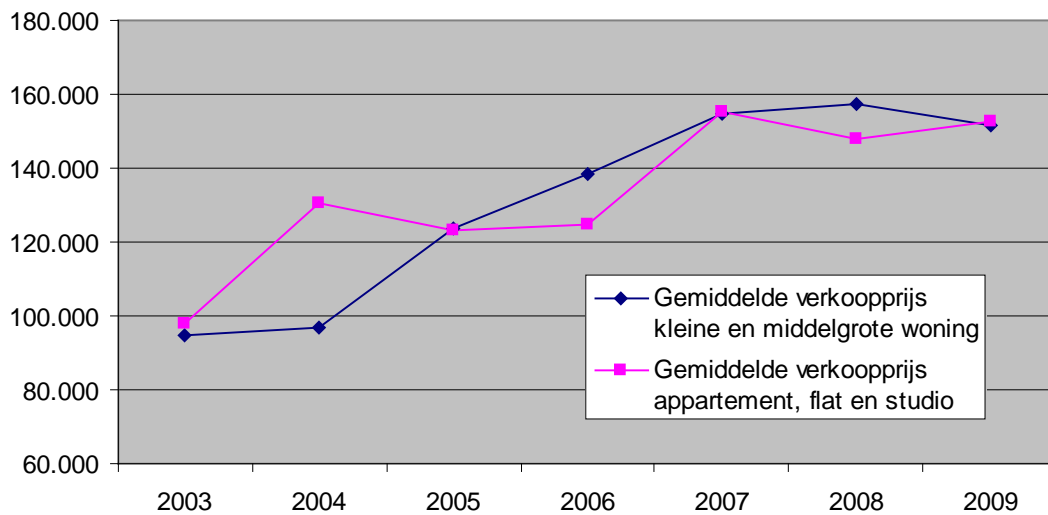
Toelichting ME1: De aantrekkelijkheid en de betaalbaarheid van het wonen

Het **algemeen migratiesaldo** bedroeg in de periode 2005-2007 voor Sint-Niklaas + 2,4 personen per 1.000 inwoners. Dat wil zeggen dat er in totaal meer mensen m.n. 2 mensen per 1.000 mensen zich in de stad hebben gevestigd (zowel uit andere Belgische gemeenten als uit het buitenland) dan dat er de stad hebben verlaten. Dit positief saldo komt voornamelijk door meer inwijkingen vanuit het buitenland.

Enerzijds trekt Sint-Niklaas **jongeren (18-25jarigen)** aan. Deze zijn vooral afkomstig uit de buurgemeenten Sint-Gillis-Waas, Beveren, Waasmunster, Temse en Hamme. Er is ook uitstroom van jongeren, naar Gent. Sint-Niklaas is één van de weinige centrumsteden met een licht positief migratiesaldo voor jonge gezinnen.

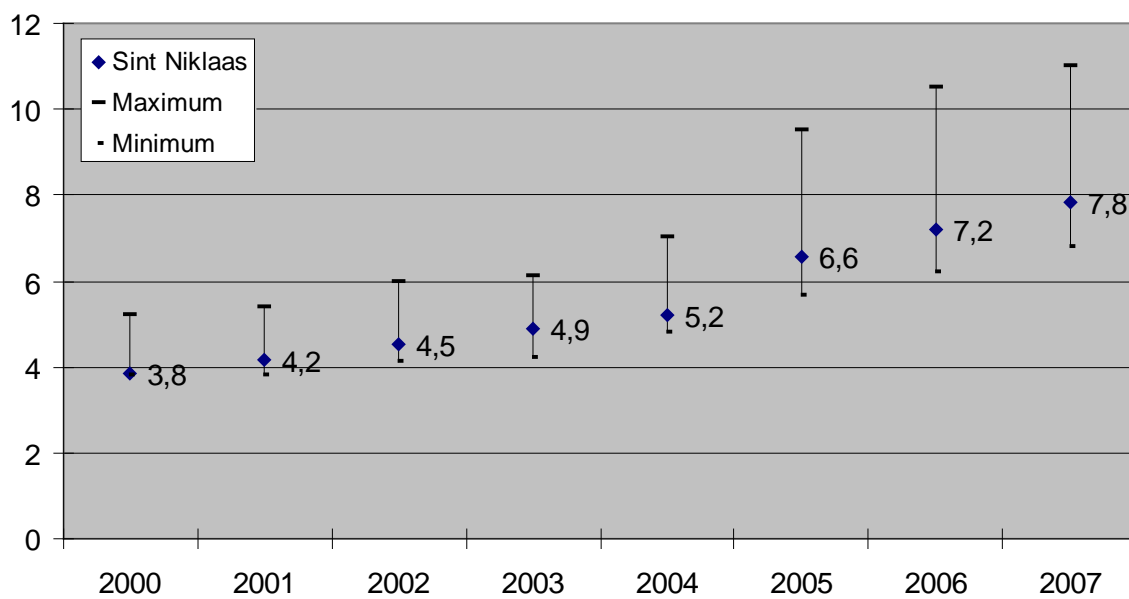
Anderzijds is het ook zo dat Sint-Niklaas nog een deel van zijn **jonge gezinnen (30-39j & 0-9j)** verliest aan de buurgemeenten Sint-Gillis-Waas, Stekene, Waasmunster, Temse en Hamme.

Figuur 5 Evolutie vastgoedprijzen, Sint-Niklaas (2003-2009, in euro)

Figuur 6: Evolutie betaalbaarheidsratio woningen (2000-2007*)

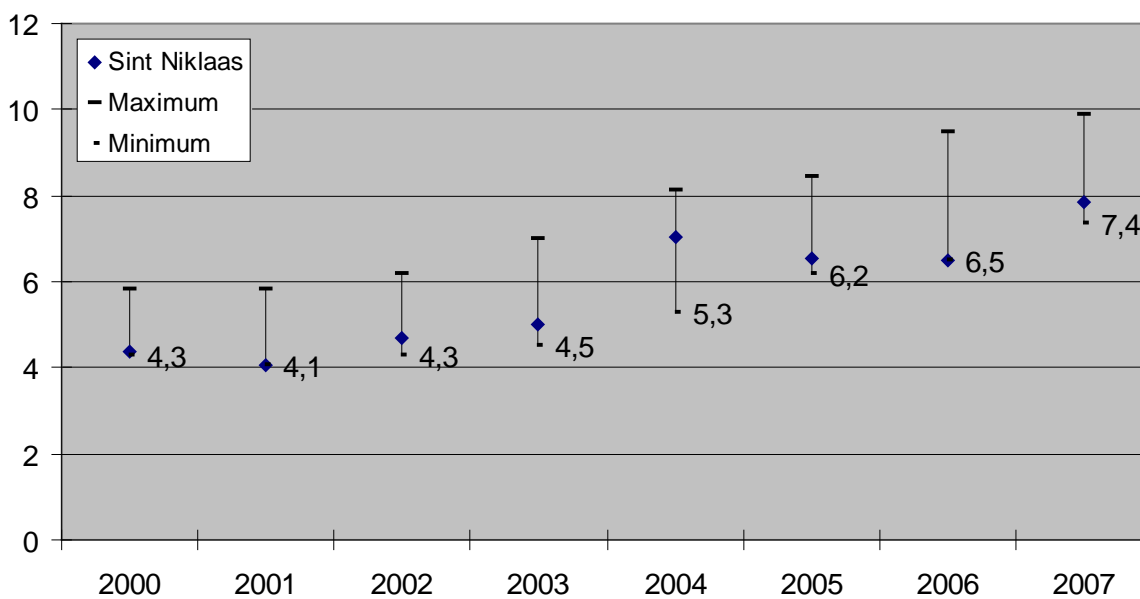
*aanslagjaar 2008, inkomens 2007, vastgoedprijzen 2007

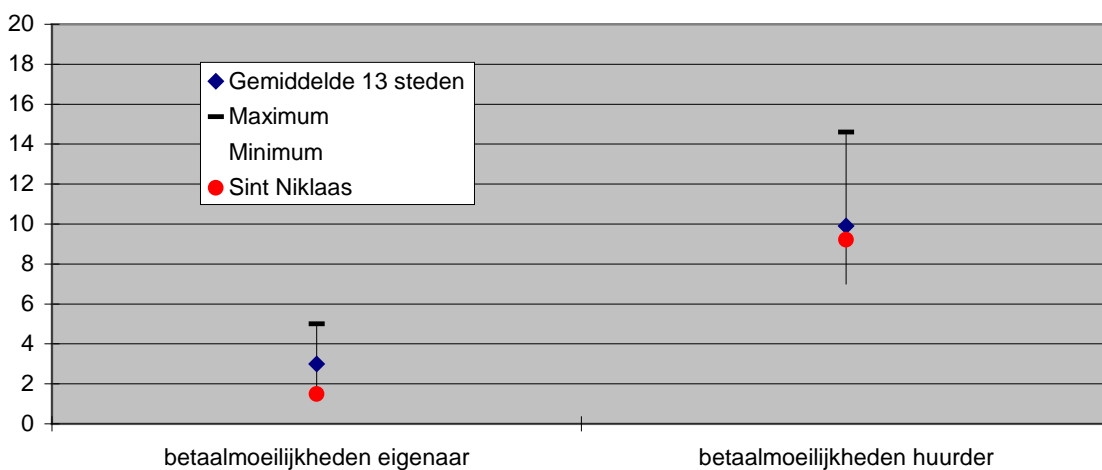
Maximum = maximum score in 1 van de 13 centrumsteden
Minimum = minimum score in 1 van de 13 centrumsteden

Figuur 7: Evolutie betaalbaarheidsratio appartementen/ flats (2000-2007*)

* aanslagjaar 2008, inkomens 2007, vastgoedprijzen 2007

Figuur 8: Betalingsmoeilijkheden bij huisvesting (2008, in % respondenten)

Toelichting ME1: De aantrekkelijkheid en de betaalbaarheid van het wonen

De **betaalbaarheidsratio** voor woningen en appartementen wordt in deze indicator enerzijds beïnvloed door de hoogte van het inkomen en anderzijds door de prijzen van de woningen. Overall neemt de betaalbaarheid doorheen de jaren sterk af, omdat het mediaaninkomen nauwelijks stijgt, terwijl de prijzen van woningen en appartementen jaarlijks stijgen (figuur 5).

De verhouding tussen de prijzen van woningen en het mediaaninkomen is in Sint-Niklaas relatief gezien gunstiger dan in de meeste andere centrumsteden. De betaalbaarheid van een woning of van een flat ligt nagenoeg op dezelfde hoogte. Men heeft gemiddeld 8 mediaaninkomens nodig om een bescheiden woning of appartement te kunnen aanschaffen.

In de survey van de Stadsmonitor wordt gepeild naar **betalingsmoeilijkheden bij huisvesting**. Deze indicator is nieuw en levert belangrijke info op: wanneer inwoners regelmatig problemen hebben om de woonkosten te betalen. (huur, lening), bedreigt dat hun woonzekerheid. Betalingsmoeilijkheden doen zich meer voor bij huurders dan bij eigenaars.

Globaal meldt 4,4% van de inwoners van Sint-Niklaas problemen om de woonkosten regelmatig te kunnen betalen. Van de huurders meldt 9,2% dat ze de huur afgelopen jaar al eens niet hebben kunnen betalen.

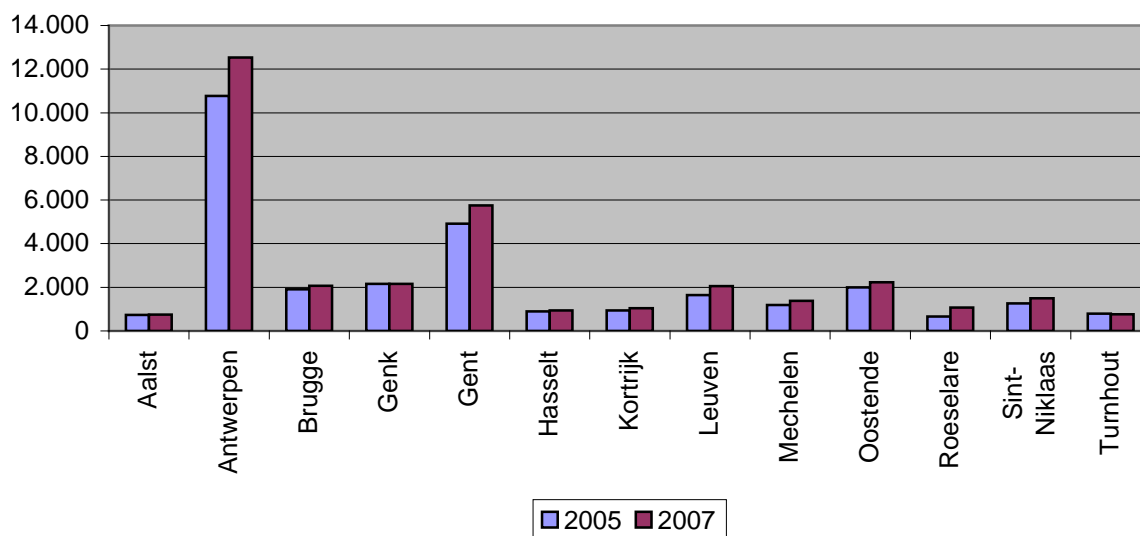
Tabel 2: Aandeel sociale huurwoningen per 1.000 inwoners

Jaartal	Aandeel in Sint-Niklaas per 1.000 inwoners	Gemiddeld in de centrumsteden
1999	22,2	37,2
2000	22,3	37,2
2001	22,4	37,3
2002	22,6	39,0
2003	22,7	39,4
2004	23,1	39,7
2005	22,9	39,7
2006	22,8	39,8
2007	22,6	39,7

Toelichting ME1: De aantrekkelijkheid en de betaalbaarheid van het wonen

Het **aandeel sociale huurwoningen per 1.000 inwoners** is in Sint-Niklaas stabiel. Het aandeel sociale huurwoningen bedraagt 22,6 pro mille in 2007. In de centrumsteden zijn dit er gemiddeld 40.

Figuur 9: Kandidaten sociale huurwoningen (2005-2007, in absolute aantallen)

Toelichting ME1: kandidaten sociale huurwoningen

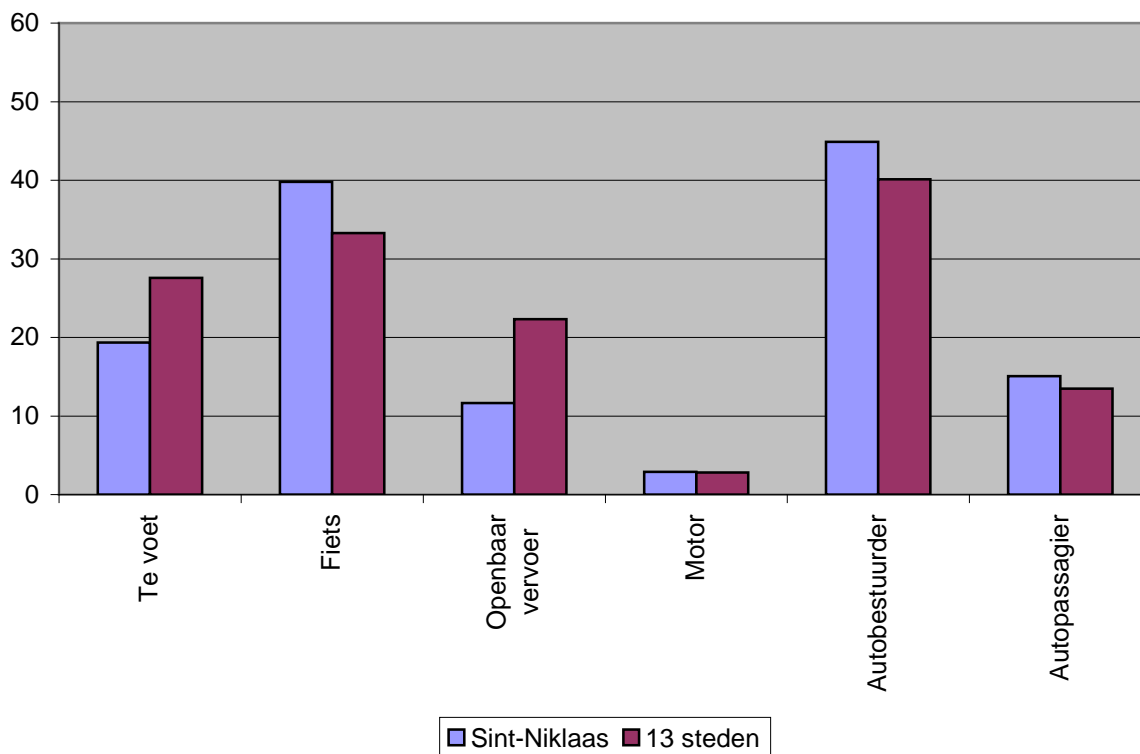
Op 30/06/2007 tellen de 13 steden samen 34.249 **kandidaat-huurders** die in een centrumstad wonen en op de wachtlijst staan voor een sociale woning. In Sint-Niklaas steeg dit aantal van 1.266 in 2005 tot 1.498 in 2007 (figuur 9). Deze stijging met 18% is iets hoger dan de gemiddelde stijging voor de 13 centrumsteden (+ 15%).

4.2. Duurzaam vervoer en de verkeersleefbaarheid zijn toegenomen

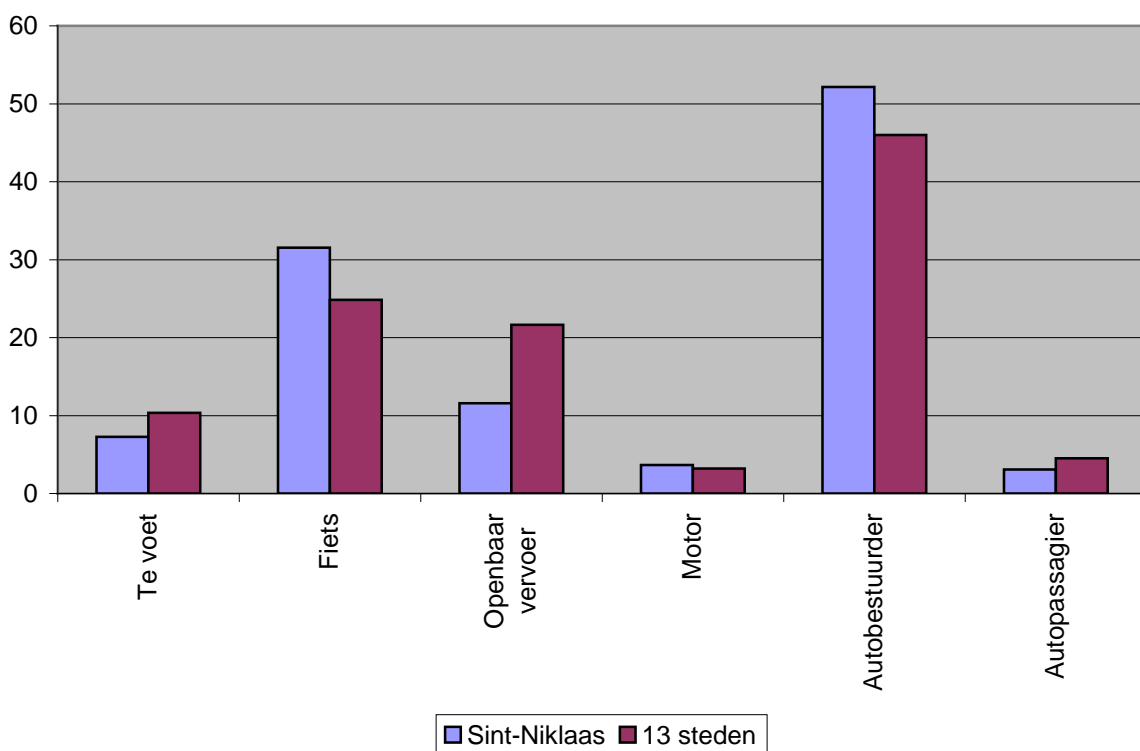
Indicatoren:

- synthese-indicator: verplaatsing vrije tijd met duurzaam vervoer
Def: aandeel (%) inwoners dat zich meestal te voet verplaatst, met de fiets of met het openbaar vervoer tijdens de vrije tijd
Bron: survey Stadsmonitor 2008
- synthese-indicator: verplaatsing woon/werk/school met duurzaam vervoer
Def: aandeel (%) inwoners dat zich meestal te voet verplaatst, met de fiets of met het openbaar vervoer tussen woonplaats en werk of school
Bron: survey Stadsmonitor 2008
- verkeersslachtoffers per 10.000 inwoners
Def: aantal dode en zwaargewonde verkeersslachtoffers per 10.000 inwoners
Bron: ADSEI
- onaangepaste snelheid verkeer
Def: aandeel (%) inwoners dat de onaangepaste snelheid van het verkeer in de buurt als een probleem beschouwt
Bron: Veiligheidsmonitor 2008
- geluidshinder verkeer
Def: aandeel (%) huishoudens dat verklaart last te hebben van lawaai of geluidshinder in de buurt
Bron: Veiligheidsmonitor 2008
- agressief verkeersgedrag
Def: aandeel (%) huishoudens dat agressief verkeersgedrag in de buurt als een probleem beschouwt
Bron: Veiligheidsmonitor 2008
- aanrijdingen
Def: aandeel (%) huishoudens dat aanrijdingen in de buurt als een probleem beschouwt
Bron: Veiligheidsmonitor 2008

Figuur 10: Verplaatsingen in de vrije tijd
(survey Stadsmonitor 2008, in %)

Figuur 11: Verplaatsingen tussen woonplaats en werk/school
(survey Stadsmonitor 2008, in %)

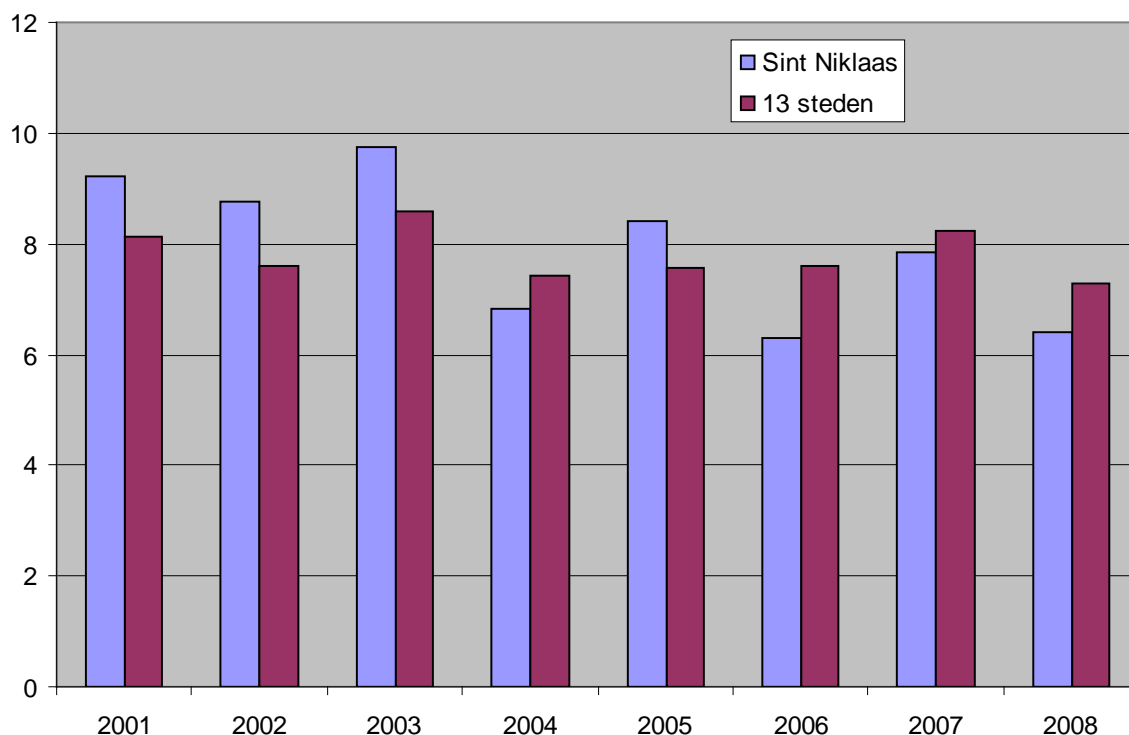

Toelichting ME2: verplaatsingsgedrag

In vergelijking met het gemiddelde van de 13 centrumsteden nemen de inwoners uit Sint-Niklaas in hun vrije tijd significant meer **de fiets en gaan minder te voet of met openbaar vervoer**. Ze gebruiken ook **significant meer de auto**.

In vergelijking met het gemiddelde van de 13 centrumsteden maken zij significant meer gebruik, zowel van de **auto als van de fiets** voor woon-werk/school verkeer.

Figuur 12: Verkeersslachtoffers
Aandeel doden en zwaargewonden per 10.000 inwoners (2000,2008)

Tabel 3 Evolutie verkeersleefbaarheid in de buurt (2004-2008)

	Onaangepaste snelheid verkeer	Geluidshinder verkeer	Agressief verkeersgedrag	Aanrijdingen
2004	62,3	38,4	47,6	21,6
2006	58,9	31,3	47,0	21,2
2008	63,9	32,0	40,0	23,6

Toelichting ME2: **verkeersleefbaarheid**

Het aandeel **verkeersdoden en zwaargewonden** schommelt tussen de 9 op 10.000 inwoners in 2001 en 6 op 10.000 inwoners in 2008. Sinds 2006 ligt het aandeel onder het gemiddelde cijfer in de centrumsteden.

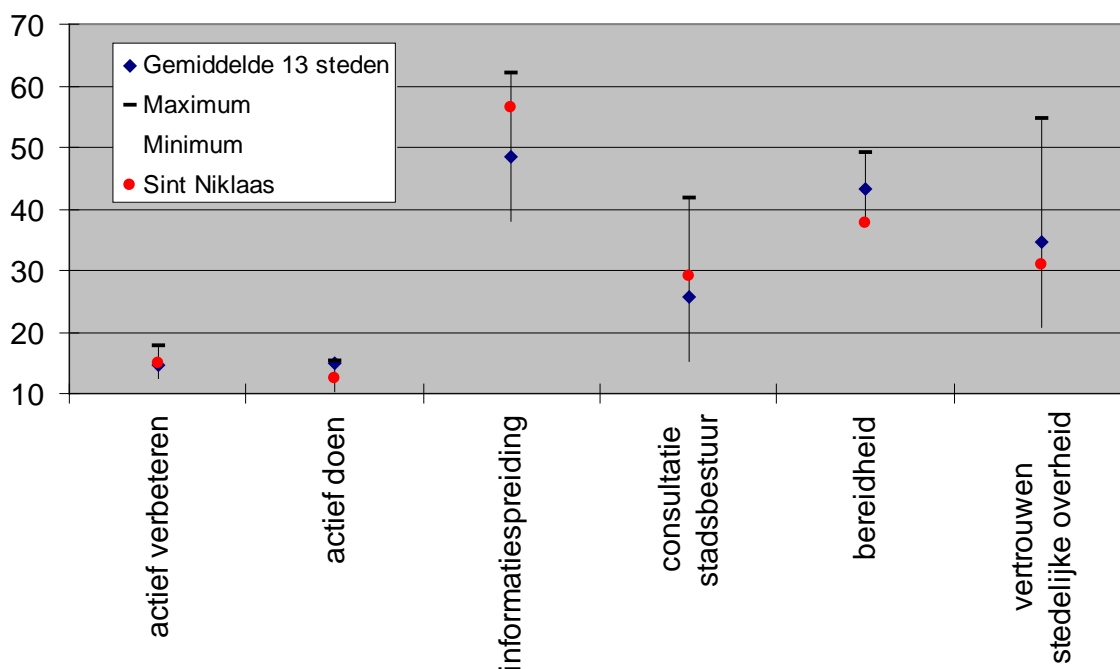
Wat de **verkeersleefbaarheid** betreft, blijft voor de inwoners van Sint-Niklaas de onaangepaste snelheid van het verkeer in de buurt het grootste probleem. De bezorgdheid hierover is in de loop der jaren niet afgenomen. Ten opzichte van 2004 en 2006 daalt het percentage inwoners dat zijn bezorgdheid uit over agressief verkeersgedrag in hun buurt. Toch blijft dit één van de grotere buurtproblemen. De geluidsoverlast door het verkeer in de buurt is voor 30% van de inwoners een buurtprobleem. Het aandeel inwoners dat dit vindt is significant gedaald tov 2004. De bezorgdheid over aanrijdingen in de buurt blijft zo goed als constant over de jaren. Één op vijf inwoners beschouwt dit als een ernstig buurtprobleem.

4.3. De betrokkenheid van de burger bij het beleid van stad en wijk is verhoogd

Indicatoren:

- actieve betrokkenheid van de burger
Def: aandeel (%) van de inwoners dat het afgelopen jaar actief is geweest om iets in de buurt of stad te verbeteren
Bron: survey Stadsmonitor 2008
- spreiding van informatie over en door de stad
Def: aandeel (%) van de inwoners dat zich voldoende geïnformeerd voelt over de activiteiten, de dienstverlening, de initiatieven en de beslissingen in en door de stad
Bron: survey Stadsmonitor 2008
- vertrouwen in de stedelijke overheid
Def: aandeel (%) van de inwoners dat vertrouwen heeft in de stedelijke overheid
Bron: survey Stadsmonitor 2008
- consultatie van bewoners door het stadsbestuur
Def: aandeel (%) van de inwoners dat vindt dat het stadsbestuur de inwoners voldoende raadpleegt
Bron: survey Stadsmonitor 2008
- bereidheid burger deelname beleid
Def: aandeel (%) inwoners dat bereid is mee te praten over wat er in de stad gebeurt.
Bron: survey Stadsmonitor 2008

Figuur 13: Betrokkenheid van de burger bij het beleid van stad en wijk
(survey Stadsmonitor 2008, in %)

Toelichting ME3: De betrokkenheid van de burger bij het beleid van de stad en wijk

In Sint-Niklaas reageren de inwoners niet significant anders op de indicatoren **actief verbeteren**, **actief doen**, **consultatie van bewoners door het stadsbestuur** en **vertrouwen in stedelijke overheid**. Enkel voor de indicator **bereidheid deel te nemen aan het beleid en informatiespreiding** is er wel een significant verschil met het gemiddelde van de 13 centrumsteden: de inwoners van Sint-Niklaas zijn het minst bereid om mee te praten over wat er gebeurt in hun stad. De tevredenheid over **informatieverspreiding** scoort dan weer significant beter dan gemiddeld in de centrumsteden.

Tabel 4: Betrokkenheid van de burger bij het beleid van stad en wijk
(survey indicatoren, relatieve posities*)

RELATIEVE POSITIES	2008	2006	2004
actief verbeteren	10, nulmeting		
actief doen	9, nulmeting		
informatieverspreiding	6	5	1
Consultatie stadsbestuur	5	5	4
Bereidheid deel te nemen aan het beleid	13, nulmeting		
vertrouwen stedelijke overheid	7	9	8

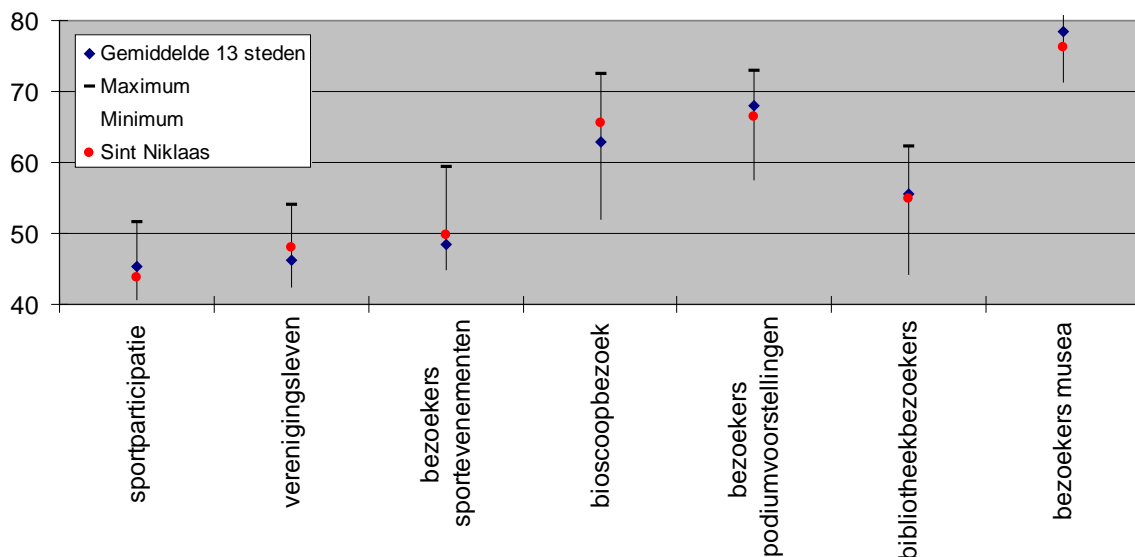
* deze tabel geeft de relatieve posities van Sint-Niklaas aan in de survey Stadsmonitor 2004, 2006, 2008. Indien voor de jaren 2004 en 2006 geen rangorde is vermeld, betekent dit dat deze indicator enkel in 2008 is gemeten.

4.4. De participatie aan en de tevredenheid over het cultuur- en vrijetijdsaanbod is verhoogd

Indicatoren:

- participatie aan sport
Def: aandeel (%) van de inwoners dat regelmatig actief aan sport doet
Bron: survey Stadsmonitor 2008
- participatie aan cultuur
Def: aandeel (%) van de inwoners dat de afgelopen 12 maanden de bioscoop bezocht, één of meerdere podiumvoorstellingen heeft bijgewoond, een bibliotheek bezocht, één of meerdere musea, tentoonstellingen of historische plaatsen heeft bezocht.
Bron: survey Stadsmonitor 2008
- participatie aan het verenigingsleven
Def: aandeel (%) van de inwoners dat actief lid of bestuurslid is van één of meerdere verenigingen
Bron: survey Stadsmonitor 2008
- tevredenheid over het aanbod cultuur, vrije tijd en sport & recreatie
Def: aandeel (%) van de inwoners dat tevreden is over het aanbod aan cultuur, vrije tijd en sport & recreatie
Bron: survey Stadsmonitor 2008

Figuur 14: Participatie aan sport en cultuur

**Tabel 5: Participatie aan sport, cultuur en verenigingsleven
Survey-indicatoren, relatieve positie**

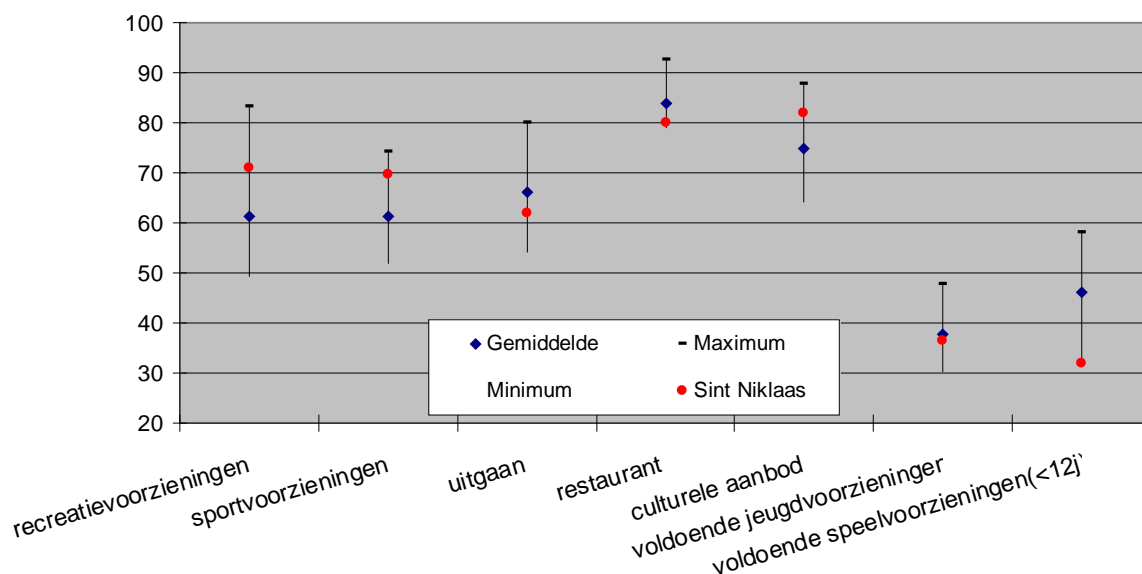
RELATIEVE POSITIES	2008	2006	2004
Participatie in het verenigingsleven	8	6	4
Participatie sport	11	8	2
bioscoopbezoek	4	4	10
bezoek podiumvoorstellingen	8	11	8
bibliotheekbezoek	9	9	4
bezoek musea	7	8	10
bezoek sportevenementen	8	10	8

Toelichting ME4: De participatie aan en de tevredenheid over het cultuur- en vrijetijdsaanbod

Bijna 1 op twee inwoners is **actief lid van een vereniging**. 4 op tien inwoners doet regelmatig **actief aan sport**.

De cijfers verschillen niet significant van het gemiddelde van de 13 centrumsteden. In de relatieve rangorde prikt Sint-Niklaas een mindere positie in 2008.

Figuur 15: De tevredenheid over het aanbod cultuur, vrije tijd en sport & recreatie

Tabel 6: De tevredenheid over het aanbod cultuur, vrije tijd en sport & recreatie (survey indicatoren, relatieve posities)

RELATIEVE POSITIES	2008	2006	2004
aanbod recreatie	5	3	3
aanbod sport	5	8	6
aanbod uitgaansleven	10	11	11
aanbod restaurants	12	13	13
culturele aanbod	5	9	5
speelvoorzieningen kinderen	13	10	12
jeugdvoorzieningen	9	8	8

Toelichting ME4: De participatie aan en de tevredenheid over het cultuur- en vrijetijdsaanbod

De inwoners van Sint-Niklaas zijn significant meer tevreden over **recreatie- en sportvoorzieningen** in hun stad dan gemiddeld in de 13 centrumsteden. Ook te **tevredenheid over culturele voorzieningen** scoort beter dan gemiddeld. De **tevredenheid over speelvoorzieningen** ligt dan weer een pak lager dan gemiddeld.

Slechts 3 op tien inwoners vindt dat er voldoende speelvoorzieningen voor kinderen onder 12 jaar zijn. Ook de **tevredenheid over jeugdvoorzieningen** ligt onder 40%. Niettegenstaande de hoge score voor **tevredenheid over het aanbod aan horecazaken** in de stad, is de score de op één na laatste in het rijtje van de 13 centrumsteden.

4.5. De economische bedrijvigheid en tewerkstelling is versterkt

Indicatoren:

- werkzaamheidsgraad
Def: de werkzaamheidsgraad, als het aandeel werkenden in de bevolking op arbeidsleeftijd (15 tot 64 jaar)
Bron: Steunpunt WSE/Departement WSE, bewerking SVR

- jobratio
Def: het totaal aantal jobs gedeeld door het aantal inwoners op arbeidsleeftijd (15 tot 64 jaar)
Bron: Steunpunt WSE

- demografie van de ondernemingen:
 - nettogroeiratio ondernemingen (2005-2009)
Def: ratio van het aantal oprichtingsakten minus het aantal gewone stopzettingen minus het aantal faillissementen in een bepaald jaar t.o.v. het aantal bestaande ondernemingen bij de aanvang van dat jaar.
Bron: Verrijkte Kruispuntbank Ondernemingen, bewerking SVR

 - oprichtingsratio ondernemingen (2005-2009)
Def: ratio van het aantal oprichtingsakten in een bepaald jaar t.o.v. het aantal bestaande ondernemingen bij de aanvang van dat jaar.
Bron: Verrijkte Kruispuntbank Ondernemingen, bewerking SVR

 - overlevingsgraad ondernemingen
Def: het aandeel startende ondernemingen dat na minstens 5 jaar nog actief is
Bron: Verrijkte Kruispuntbank Ondernemingen, bewerking SVR

 - uittredingsratio (2005-2009)
Def: ratio van het aantal gewone stopzettingen plus het aantal faillissementen in een bepaald jaar t.o.v. het aantal bestaande ondernemingen bij de aanvang van dat jaar
Bron: Verrijkte Kruispuntbank Ondernemingen, bewerking SVR

 - turbulentie ondernemingen (2005-2009)
Def: ratio van het aantal gewone stopzettingen plus het aantal faillissementen plus het aantal oprichtingen in een bepaald jaar t.o.v. het aantal bestaande ondernemingen bij de aanvang van dat jaar
Bron: Verrijkte Kruispuntbank Ondernemingen, bewerking SVR

- economische specialisatie
Def: deze bestaat uit het aandeel in de werkgelegenheid op NACE2 digitniveau van de vijf belangrijkste (private) sectoren in de desbetreffende stad
Bron: gele brochure RSZ

- nettojobcreatie
Def: groei van de totale werkgelegenheid (privaat en publiek) in de stad op jaarbasis
Bron: gele brochure RSZ

Tabel 7 Werkzaamheidsgraad 15-64 jaar (%)

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Sint-Niklaas	63,2	63,8	64,2	63,9	64,6	69,1
13 steden	61,6	62,0	62,2	62,2	62,9	63,7

Tabel 8 Jobratio 15-64 jaar (%)

	2006	2007
Sint-Niklaas	74,3	75,9
13 steden	94,9	95,7

Toelichting ME5: De economische bedrijvigheid en tewerkstelling

Het aandeel werkenden in de bevolking op arbeidsleeftijd bedraagt in Sint-Niklaas anno 2008 69,1%. Dit betekent dat op 100 inwoners tussen 15 en 64 jaar er 69 aan het werk zijn; de **werkzaamheidsgraad** ligt een stuk hoger dan die van de overige centrumsteden (63%). Het jobaanbod in steden is meebepalend voor de werkzaamheid en werkloosheid. Waar het inwonersaantal in de 13 centrumsteden bijna een kwart bedraagt van de totale Vlaamse bevolking op arbeidsleeftijd, loopt het jobaanbod op tot meer dan een derde van het totaal aantal jobs in Vlaanderen. Uitgedrukt in het aantal jobs per 100 inwoners op arbeidsleeftijd tellen we in de centrumsteden 95,7 jobs per 100 inwoners. Sint-Niklaas heeft een jobratio van 75,9%

De **jobratio** ligt hiermee een heel stuk onder die van het gemiddelde van de 13 centrumsteden. De **werkzaamheidsgraad** is daarentegen de hoogste van alle centrumsteden.

Tabel 9: Demografie van de ondernemingen

Nettogroeiratio	2005	2006	2007	2008	2009
Sint-Niklaas	0,6	3,0	2,8	1,6	0,3
13 steden	3,0	2,5	3,0	2,3	1,9
Oprichtingsratio	2005	2006	2007	2008	2009
Sint-Niklaas	6,1	7,2	7,1	7,1	6,2
13 steden	6,9	7,3	7,7	7,4	6,8
Overlevingsgraad*	2005	2006	2007	2008	2009
Sint-Niklaas	77,2	75,8	81,9	78,9	74,7
13 steden	79,7	78,7	79,9	78,4	76,1
Stopzettingsratio	2005	2006	2007	2008	2009
Sint-Niklaas	5,6	4,2	4,3	5,5	6,0
13 steden	3,9	4,8	4,7	5,1	4,9

* Percentage bedrijven dat 5 jaar geleden van start ging en nog bestaat

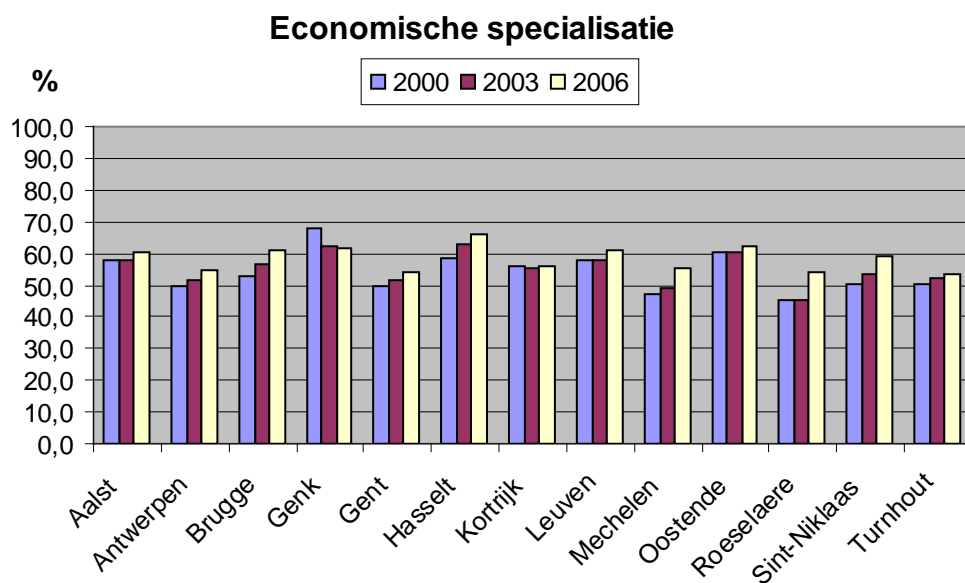
Toelichting ME5: De economische bedrijvigheid en tewerkstelling

In 2009 kreeg Sint-Niklaas 6,2 **nieuwe bedrijven** per 100 bestaande bedrijven, terwijl er, 6 op honderd stopten. Dus bedroeg de **netto-aangroei** van het aantal bedrijven 0,2%. De netto aangroei ligt aldus een pak lager dan gemiddeld in de centrumsteden. De **overlevingsgraad van ondernemingen** die in 2004 gestart zijn, is in 2009 gemiddeld 75%; dit betekent dat 7 op tien ondernemingen 5-jaar na opstartdatum nog actief zijn. In 2005 zorgde de 5 belangrijkste subsectoren in de stad voor 57,5% van de private werkgelegenheid. In 2006 nam de **economische specialisatie** toe tot 58,9% (Stadsmonitor, p.88). De **netto-jobcreatie** die aangeeft hoeveel jobs er in de stad zijn bijgekomen in 2006 bedraagt 1,6%. De netto-jobcreatie in de 13 centrumsteden bedraagt in 2006 gemiddeld 3%.

Tabel 10: Economische specialisatie (%)

Sint-Niklaas	2000		2003		2006	
	#	%	#	%	#	%
Detailhandel	2.062	13,1	2.304	15,2	2.642	16,6
Diensten	2.315	14,7	2.038	13,4	2.470	15,5
Groothandel	1.711	10,9	2.083	13,7	2.294	14,4
Bouw	1.049	6,7	916	6	1.209	7,6
Minerale produkten	744	4,7	803	5,3	767	4,8
totaal belang van 5 sectoren	7.881	50,1	8.144	53,6	9.382	58,9
<i>noemer (totale TEW in private sector)</i>	15.736		15.165		15.894	

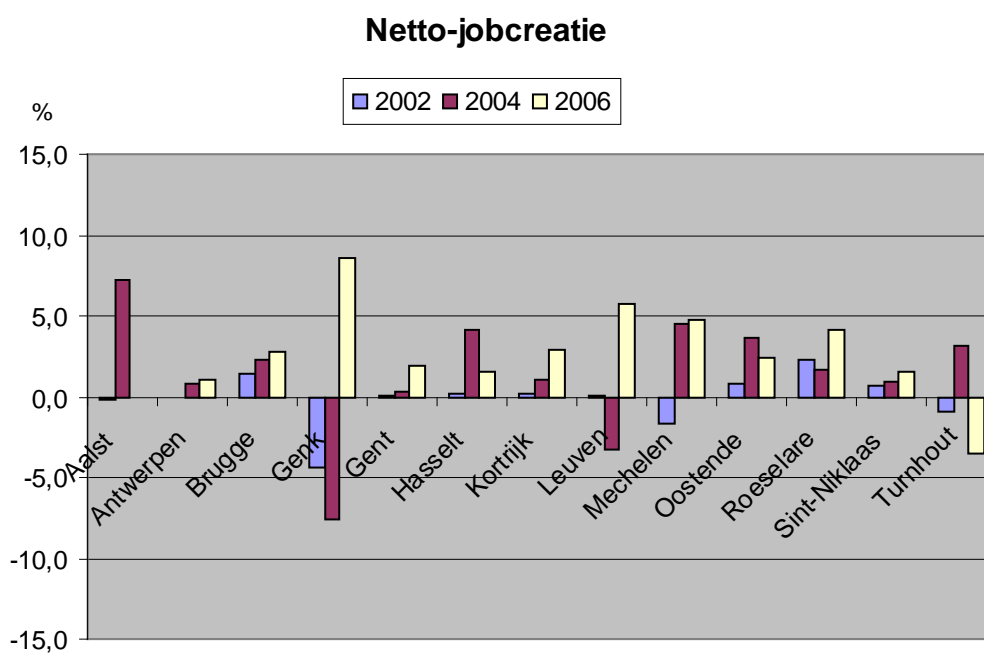
Figuur 16: Economische specialisatie (%)

Tabel 11: Netto jobcreatie (2002-2006)

Nettojobcreatie						
	2002	2002 (%)	2004	2004 (%)	2006	2006 (%)
Sint-Niklaas	201	0,7	238	0,9	280	1,6

Figuur 17: Netto jobcreatie (%)

Synthesebeeld

Legende: Maatschappelijk effect (ME) als doel
= positieve bijdrage aan ontwikkeling ME
= progressie wenselijk
=niet eenduidig, geen waardeoordeel mogelijk

Maatschappelijk effect 1

"Sint-Niklaas is een aantrekkelijke en betaalbare woonstad"
Positief migratiesaldo, (voornamelijk door inwijkingen vanuit buitenland).
Positief migratiesaldo jonge gezinnen.
Men heeft ongeveer 8 mediaaninkomens nodig om een woning of een appartement te kunnen betalen
Slechts 1,5% van de eigenaars van woningen kent betalingsmoeilijkheden, Bij de huurders loopt het percentage op tot 9,2%.
Het aandeel sociale woningen per 1.000 inwoners (22,6 in 2007) is aan de lage kant in vergelijking met het gemiddelde van de centrumsteden (39,7).

Maatschappelijk effect 2:

"Duurzaam vervoer en verkeersleefbaarheid zijn toegenomen"
In vergelijking met het gemiddelde van de 13 centrumsteden nemen de inwoners uit Sint-Niklaas in hun vrije tijd en tijdens het woon-werk verkeer significant meer de fiets.
In vergelijking met het gemiddelde van de 13 centrumsteden gaan de inwoners uit Sint-Niklaas in hun vrije tijd en tijdens het woon-werk verkeer significant minder te voet of met openbaar vervoer. Ze gebruiken ook significant meer de auto.
Wat de verkeersleefbaarheid betreft, blijft voor de inwoners van Sint-Niklaas de onaangepaste snelheid van het verkeer in de buurt het grootste buurtprobleem.

Maatschappelijk effect 3:

"De betrokkenheid van de burger bij het beleid van stad en wijk is verhoogd"
In Sint-Niklaas reageren de inwoners niet significant anders op de indicatoren actief verbeteren, actief doen: 1 op tien inwoners is actief betrokken
3 op tien inwoners voelt zich voldoende geconsulteerd door het stadsbestuur.
Bijna 6 op tien inwoners is tevreden over de informatiespreiding.
De inwoners van Sint-Niklaas zijn minder bereid om mee te praten over wat er gebeurt in hun stad dan gemiddeld: 4 op tien inwoners is bereid om mee te praten over wat er gebeurt in hun stad.
3 op tien inwoners heeft vertrouwen in de stedelijke overheid.

Maatschappelijk effect 4:

"De participatie aan en de tevredenheid over het cultuur- en vrijetijdsaanbod is verhoogd"
Bijna 1 op twee inwoners is actief lid van een vereniging. 4 op tien inwoners doet regelmatig actief aan sport. Deze score wijkt niet significant af van het gemiddelde van de 13 centrumsteden.
De inwoners van Sint-Niklaas zijn significant meer tevreden over recreatie- en sportvoorzieningen in hun stad dan gemiddeld in de 13 centrumsteden. Ook te tevredenheid over culturele voorzieningen scoort beter dan gemiddeld.
De tevredenheid over speelvoorzieningen ligt dan weer een pak lager dan gemiddeld. Slechts 3 op tien inwoners vindt dat er voldoende speelvoorzieningen voor kinderen onder 12 jaar zijn. Ook de tevredenheid over jeugdvoorzieningen ligt onder 40%.

Maatschappelijk effect 5:

"De economische bedrijvigheid en tewerkstelling is versterkt"
Het aandeel werkenden in de bevolking op arbeidsleeftijd bedraagt in Sint-Niklaas anno 2008 69,1%. Dit betekent dat op 100 inwoners tussen 15 en 64 jaar er 69 aan het werk zijn; de werkzaamheidsgraad ligt een stuk hoger dan die van de overige centrumsteden (63%).
Sint-Niklaas heeft een jobratio van 75,9%. De jobratio ligt hiermee een heel stuk onder die van het gemiddelde van de 13 centrumsteden.
De netto-aangroei van het aantal bedrijven bedraagt 0,2%. De netto aangroei ligt aldus een pak lager dan gemiddeld in de centrumsteden.
De overlevingsgraad van ondernemingen die in 2004 gestart zijn, is in 2009 gemiddeld 75%; dit betekent dat 7 op tien ondernemingen 5-jaar na opstartdatum nog actief zijn.
De netto- jobcreatie die aangeeft hoeveel jobs er in de stad zijn bijgekomen in 2006 bedraagt 1,6%. De netto-jobcreatie in de 13 centrumsteden bedraagt in 2006 gemiddeld 3%.

Samenstelling:

 Studiedienst van de Vlaamse Regering
en team Stedenbeleid

 Eindredactie: Hilde Schelfaut
e-mail: hilde.schelfaut@dar.vlaanderen.be
telefoon: 02/553 60 94

Lay-out: Nancy Jadoul en Guy De Smet

Bezoek onze website:

www.vlaanderen.be/svr
www.lokalestatistieken.be
www.thuisindestad.be

Nog verschenen in deze reeks:

AALST, ANTWERPEN, BRUGGE, GENT, GENK,
HASSELT, KORTIJK, LEUVEN, MECHELEN, OOSTENDE
ROESELARE EN TURNHOUT